

Vážený pane premiére Babiši,

obracím se na Vás jako ředitel organizace PREVENT 99, která více než dvě desetiletí poskytuje služby lidem ohroženým závislostmi, sociálním vyloučením a dalšími souvisejícími problémy.

S velkými obavami sledujeme rozhodnutí o přesunu politiky v oblasti závislostí pod Ministerstvo zdravotnictví. Domníváme se, že jde o krok, který může zásadně poškodit stabilitu a funkčnost systému, jenž byl v České republice budován desítky let a který je dlouhodobě respektován i v evropském kontextu.

Problematika závislostí totiž není pouze otázkou zdravotnictví. Týká se sociálních služeb, školství, prevence, justice, vězeňství, bezpečnosti, práce s rodinami a dětmi, duševního zdraví, bydlení i lidských práv. Právě díky nadresortní koordinaci na úrovni Úřadu vlády bylo možné vytvářet relativně vyváženou politiku postavenou na kombinaci prevence, léčby, harm reduction, sociální práce a racionální regulace.

Přesun pod jedno ministerstvo tento princip oslabuje.

Zvláště problematické je, že velká část systému stojí na službách, které nejsou zdravotnické. Nízkoprahová zařízení, terénní programy, kontaktní centra nebo práce s lidmi bez domova a rodinami fungují převážně v sociálním režimu. Ministerstvo zdravotnictví historicky není nastaveno na jejich financování ani koordinaci. V praxi proto vzniká reálné riziko destabilizace dotačního systému, zpoždování financování a další redukce celé oblasti pouze na zdravotnický pohled.

Závislost přitom není jen diagnóza.

Velká část lidí, se kterými pracujeme, řeší současně dluhy, exekuce, bydlení, rozpad rodin, duševní obtíže nebo kontakt s trestním systémem. Pokud stát začne tuto oblast chápat převážně jako zdravotnický problém, povede to k oslabení dostupnosti i efektivity pomoci.

Za mimořádně problematické považujeme také to, že tak zásadní změna probíhá bez jasného legislativního rámce a bez odborné shody. Neexistují dostatečné garance zachování meziresortní koordinace, financování služeb, certifikačního systému ani budoucí role Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí.

Jsme přesvědčeni, že dlouhodobým řešením není přesun celé agendy pod jedno ministerstvo, ale naopak posílení nezávislé nadresortní koordinace. V minulosti se diskutovalo například o vzniku specializované agentury pro politiku v oblasti závislostí, což považujeme za systémově výrazně vhodnější cestu.

Dovolujeme si Vás proto požádat o otevření odborné debaty nad touto změnou a o přehodnocení současného rozhodnutí. V sázce není institucionální spor mezi úřady, ale stabilita systému pomoci lidem, obcím a rodinám v celé České republice.

S úctou

Michal Němec, MBA
ředitel PREVENT 99 z. ú.